

Kinkerit

Mutta koska vilja oli leikattu ja kylvö tehty, läksivät veljekset eräänä lauantai-aamuna kauan varustetulle retkellensä, läksivät pappilaan provastin tutkinnon alle. Isällisesti, lempeästi kohteli heitä provasti, ja huomasi pian suureksi iloksensa, että heidän lukutaitonsa oli moitteeton, vieläpä yhden ja toisen vallan kiitettävä; Laurin julisti hän parhaaksi lukijaksi Toukolan suuressa kylässä. Vieläpä huomasi hän heidän käsityksensä uskon-opista yleiseen selväksi, vilpittömäksi. Sentähden, koska he viikon päästä seuraavana sunnuntaina palasivat rippikirkosta kotiansa, oli heillä jokaisella kädessä nahkakansinen uusitamentti, provastin lahjoittama ahkeruuden palkinnoksi. Tyytyväisinä, mutta vakavilla kasvoilla astuivat he pirttiinsä, jonka Tammiston Kyösti, heidän karjanhoitajansa menneen viikon kuluessa, oli lakaisnut ja lehdittänyt. Mutta koska he olivat atrioinneet ja Kyösti heistä poistunut, istuivat he kukin itseksensä tutkistelemaan raamattua; ja syvä äänettämyys vallitsi huoneessa.

Seitsemän veljestä (12. luku)

JUHANI. Mutta jos Toukolaisistakin selkiäisimme, niin onhan meillä tässä aina varrottavana kerran vuodessa tuomiopäivä: lukukinkeripäivä. Peeveli! sanonpa kuin ennen Jaakkolan Paavo, se korea poika: »kävishän tämä elämä laatuun ilman yhtä päivää vuodessa, ilman tuota kirottua kinkeripäivää», sanoi hän. Ja sanoipa hän vielä: »ei se kipu, mutta se häpy», niinpä kerran ikään tultuansa tukkajuhlasta, jossa taasen hänen kamaransa oli pahoin pehmitetty.– Mutta kuinkas kävi seuraavana vuotena samassa juhlassa? Pisti mar' pappi hänen pöydän alle istumaan kuin ukulin, ja tämän näki hänen korea ja nuori morsiamensa lukutuvan porstuvasta, näki ja pyörtyi tyttö-rääsy, kiikahti kynnykselle nurin kuin hanhenpoikanen. Se oli paha leikki; sen perästä rupesi Paavo juomaan kuin mies, sai rukkaset morsiameltansa kuin mies, ja joi vielä uhkeammin, ja vihelijäisenä hevosnylkyrinä kuoli hän viimein. Se oli loppu korean Paavon, jolla ei suinkaan ollut huono pää, ei totisesti, vaan olipa hän viisaimpia, vikkelimpiä nuoria miehiä, mutta nurjana, nurjana oli vieras-äiti tyrkännyt kirjan hänen kouraansa alusta alkain, ja siitäpä lukupäivä hänelle tuli kauhistuksen päiväksi. Ja onkos tämä laitaa! Kukkoisten Mikko, mies ko'okas ja jykevä kuin havutukki, ja leveäposkinen kuin Tuhkalan muorin vanha kissa, mutta eipä juuri niitä hyvälukijoita, kuultuansa kinkeripäivä aamuna tarhanvajaan pappien kulkusten kilinän, peljästyivät kuin lammas. Niin hirvittävä on tämä päivä, tämä hioittava pöllytysjuhla. Ja kerranpa, tiedämme, saattaisi provasti väkivoimalla meidätkin sinne ja sieltä häpeään hirteen, jalkapuuhun, mutta kaikista näistä meidät pelastaa kruunun harmaa takki, kaikista näistä nyt otamme ainiaaksi hyvästi; prassai!

Seitsemän veljestä (11. luku)

AAPO. Veljet! hän on verraton mies, tuo meidän vallesmanni; hän on tehnyt niinkuin hän sanoi, ja niin on asiamme laita. Toukolan miehet, vaikka onkin monella etujalassa aika patti, tai päässä millä korkea kuhmo, millä pahoin irvistävä reikä, eivät hiiskahda lainkäymisestä sanaakaan, eivätkä oman käden kostosta; ja nimismiehen toimesta, hänen hirveistä uhkauksistansa kaikki tämä. Ja mitähän nyt tuumiskelee meistä provastimme? Niin; ukko on suonut meille rauhan, ikuisen rauhan; sillä hän on päättynyt uskoon, jota nimismies hänelle on vakuuttanut, että kova leikki meitä kohtaan olisi ijankaikkiseksi tuhosemme. Mutta huomatkoot vielä: Koska tuo Härkämäki, oiva äijä ainakin sentään,

jutellessaan eräänä päivänä provastin kanssa, oli myös meistäkin jotain maininnut, sanonut, jörähtäen: »kukas tietää vaikka tulisi pojista vielä oikein jupisteerit», niin tuohonpa oli lausunut pappi, että suuri olis hänen ilonsa ja riemunsa Herrassa, jos se ihme tapahtuisi, että Jukolan veljekset kerran astuisivat hänen eteensä, lukien välttäväisesti sisältä ja nuot kymmenen käskysanaa ja uskontunnustuksen ulkoa. Niin on hän lausunut sulavan lauseen. Tämän ja paljon muuta olen kuullut, kuullut monen miehen suusta, ja luotettavin niistä on Tammiston Kyösti, joka ei koskaan naura eikä valehtele.

Seitsemän veljestä (11. luku)